



Številka: 012-1/2025-2611

Ljubljana, dne 28.5.2026

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 - ZJN-3B, 78/23 – ZOOR in 14/26 - ZINUNPS) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22, 57/25 – ZF in 555/26) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za okolje in energijo,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,

- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Tržni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za naravne vire in prostor,
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo,
- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za šport,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Generalna policijska uprava,
- Obalna sindikalna organizacija - KS 90,
- Obrtna zbornica Slovenije.

2. Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- Lidija Šubelj, generalna direktorica Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Tanja Podlipnik, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

3. Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratek povzetek gradiva:

Pri navedenem gradivu gre za opravljanje tekočih poslov Vlade Republike Slovenije, vezano na zakonske roke. Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: komisija Vlade RS) na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B, 78/23 – ZOOR in 14/26 - ZINUNPS; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) Vladi Republike Slovenije poroča o izvajanju in učinkih ZPDZC-1.

Komisija Vlade RS je na podlagi 20. člena ZPDZC-1 pristojna za določanje, usklajevanje in spremljanje področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno. Enkrat na leto pripravi poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno ter poroča o izvajanju in učinkih tega zakona Ekonomsko-socialnemu svetu, Vladi Republike Slovenije in Inšpekcijskemu svetu Republike Slovenije do konca junija naslednjega leta za prejšnje koledarsko leto.

Izvajanje in učinki ZPDZC-1 so vključeni v Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025 (v nadaljnjem besedilu: poročilo), ki ga je komisija Vlade RS sprejela na svoji seji dne 20. 4. 2026. Pri pripravi poročila so sodelovali organi, ki so člani komisije Vlade RS.

Poročilo zajema naslednja glavna poglavja (vsebina):

- uresničitev priporočil iz Poročila komisije Vlade RS za leto 2024,
- predpisi o odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v Republiki Sloveniji v letu 2025,
- nadzor po ZPDZC-1,
- ugotovljene težave in predlogi rešitev,
- kadrovske in materialne razmere za delo,
- predvideni ukrepi za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno v letu 2026,
- načrt preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2026,
- drugi podatki,

- sklepne ugotovitve s priporočili.

Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025 vsebuje tudi prilogo in sicer vsebinsko podlago za vnos poročila za Evropsko komisijo o opravljenih inšpekcijskih pregledih na podlagi 14. člena Direktive 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24). Poročilo bo na podlagi navodil in informacijskega orodja Evropske komisije oddano v elektronski obliki, zato navedena priloga predstavlja le vsebinsko podlago za vnos poročila v informacijski sistem Evropske komisije po zahtevah informacijskega orodja.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu /				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Pri pripravi gradiva sodelovanje javnosti ni potrebno.

**Luka Mesec
MINISTER**

Priloga:

- kratka obrazložitev gradiva,
- predlog sklepa Vlade Republike Slovenije.

KRATKA OBRAZLOŽITEV GRADIVA

Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: komisija Vlade RS) je na podlagi 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B, 78/23 – ZOOR in 14/26 - ZINUNPS; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) pristojna za določanje, usklajevanje in spremljanje področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno. Komisija Vlade RS enkrat letno pripravi poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno ter poroča o izvajanju in učinkih tega zakona Ekonomsko-socialnemu svetu, Vladi Republike Slovenije in Inšpekcijskemu svetu Republike Slovenije do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

Izvajanje in učinki ZPDZC-1 so vključeni v Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025 (v nadaljnjem besedilu: poročilo), ki ga je komisija Vlade RS sprejela na svoji seji dne 20. 4. 2026. Pri pripravi poročila so sodelovali organi, ki so člani komisije Vlade RS.

S sklepom Vlade Republike Slovenije št. 01200-8/2024/5 z dne 18. decembra 2024, spremenjen s sklepom št. 01200-8/2024/8 z dne 9. oktobra 2025, je bila ustanovljena komisija, ki deluje v naslednji sestavi:

- Lidija Šubelj, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije, predsednica komisije,
- Tanja Podlipnik, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Republike Slovenije, namestnica predsednice komisije,
- Urška Petrovčič, Ministrstvo za finance Republike Slovenije, članica,
- Igor Kovačič, Ministrstvo za pravosodje Republike Slovenije, član,
- Damjana Bokal, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport Republike Slovenije, članica,
- Maja Javornik, Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije, članica,
- mag. Sonja Konestabo, Inšpektorat Republike Slovenije za delo, članica,
- Leon Kuzman, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, član,
- Herman Zakrajšek, Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, član,
- Tanja Varljen, Inšpektorat Republike Slovenije za naravne vire in prostor, članica,
- mag. Igor Kotnik, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, član,
- Janko Kosi, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo, član,
- Katja Matajc, Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, članica,
- mag. Mateja Kozlevčar, Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo, članica,
- Matevž Šrekl, Inšpektorat Republike Slovenije za šport, član,
- Metka Meh, Finančna uprava Republike Slovenije, članica,
- Tomaž Nemanič, Generalna policijska uprava, član,
- Mitja Vukovič, predstavnik delojemalcev, član, in
- Andrej Papež, predstavnik delodajalcev, član.

Na podlagi ZPDZC-1 in 14. člena Direktive 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24; v nadaljnjem besedilu: Direktiva) komisija Vlade RS vsako leto opredeli dejavnosti, za katere meni, da se v njih državljanji tretjih držav večinoma nezakonito zaposlujejo, in pripravi načrt inšpekcijskih pregledov. Vsako koledarsko leto pripravi tudi poročilo o opravljenih inšpekcijskih pregledih s tega področja (priloga poročila) in o ugotovitvah teh pregledov obvesti Evropsko komisijo do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto. Poročilo bo na podlagi navodil in informacijskega orodja Evropske komisije oddano v elektronski obliki, zato navedena priloga predstavlja le vsebinsko podlago za vnos poročila v informacijski sistem Evropske komisije po zahtevah informacijskega orodja.

Poročilo zajema naslednja glavna poglavja (vsebina):

- uresničitev priporočil iz Poročila komisije Vlade RS za leto 2024,
- predpisi o odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v Republiki Sloveniji v letu 2025,
- nadzor po ZPDZC-1,
- ugotovljene težave in predlogi rešitev,
- kadrovske in materialne razmere za delo,
- predvideni ukrepi za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno v letu 2026,
- načrt preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2026,
- drugi podatki,
- sklepne ugotovitve s priporočili

ter prilogo:

- obvestilo za Evropsko komisijo (podlaga za vnos v informacijski sistem).

UGOTOVITVE S PRIPOROČILI

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE (FURS)

- je v letu 2025 opravil 7.480 nadzorov dela in zaposlovanja na črno po ZPDZC-1, od tega 6.072 nadzorov na področju zaposlovanja na črno in 1.408 nadzorov dela na črno;
- delež nadzorov s kršitvami je znašal povprečno 30 %. Učinkovitost nadzorov je odvisna od vzroka opravljenega nadzora. Ker se na tem področju nadzori izvajajo v večjem delu po obravnavi prijav in pobud drugih organov, je delež ugotovljenih kršitev v nadzorih precej odvisen od tega, kako natančni so podatki v prijavah. Bistveno višji delež nepravilnosti se dosega v nadzorih, ki so ciljno usmerjeni in načrtovani po strategijah za področje dela in zaposlovanja na črno. V obdobju od 2017-2025 znaša povprečna učinkovitost le-teh 75 %;
- prejme največje število prijav iz naslova dela in zaposlovanja na črno in drugih kršitev po ZPDZC-1, delež prijav po ZPDZC-1 v primerjavi z v vsemi prejetimi prijavami znaša 38 %. V letu 2025 je bilo iz naslova dela in zaposlovanja na črno ter nedovoljenega oglaševanja prejetih 2.508 prijav zoper 2.973 zavezancev, kar je za 26,7 % več kot v preteklem letu. Od tega se 1.264 (50%) prijav nanaša na delo na črno, 996 (40%) prijav na zaposlovanje na črno in 248 (10%) prijav na nedovoljeno oglaševanje;
- je v prekrškovnih postopkih obravnaval 2.219 prekrškov po ZPDZC-1, v zvezi s katerimi je bila storilcem izrečena globa v skupnem znesku 5.081.660 evrov. Izrečenih je bilo tudi 354 opominov. Največji delež izrečenih glob (89 %) se nanaša na kršitve iz naslova zaposlovanja na črno. Zoper storilce prekrška je bilo vloženih 15 obdolžilnih predlogov;
- je v prekrškovnih postopkih obravnaval 93 storilcev, ki jim je bila zaradi prekrška dela na črno odvzeta premoženjska korist, v skupni višini 1.975.443 evrov. Delo na črno oziroma neprijavljena dejavnost predstavlja temelj za odvzem premoženjske koristi v prekrškovnem postopku;
- je podal 14 kazenskih ovadb zaradi kaznivega dejanja kršitve temeljnih pravic delavcev po 196. členu Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP, 16/23 in 107/24 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: KZ-1);
- je z nadzori ugotovil nezakonito zaposlovanje državljanov tretjih držav pri 85 delodajalcih, za skupno 99 državljanov tretjih držav. V prekrškovnih postopkih je za kršitve nezakonitega zaposlovanja državljanov tretjih držav bila kršiteljem izrečena globa v skupni višini 486.500 evrov;
- ugotavlja, da so izvajalci osebnega dopolnilnega dela (ODD) za leto 2025 prijavili oziroma napovedali skupno 2.235.234 evrov prihodkov. Za leto 2025 je bilo pridobljenih 13.408 vrednotnic za ODD;

- je na portalu eUprave javno objavil 12 primerov prepovedi iz naslova dela na črno. Namen javne objave je, da lahko fizične in pravne osebe, zaradi varovanja svojih pravic in spoštovanja prepovedi opravljanja del za zavezanca preverjajo, katerim zavezancem je bil izrečen ukrep prepovedi opravljanja dejavnosti ali prepovedi dela na črno;
- sodelovanje med inšpekcijskimi organi ocenjuje kot uspešno, saj je tudi v poročanem letu bilo izvedenih več koordiniranih akcij. Vzpostavljene pa so bile tudi druge oblike sodelovanja z inšpekcijskimi službami in drugimi organi državne uprave, kot so izmenjava podatkov in informacij.

FURS preprečevanju dela in zaposlovanja na črno namenja velik del aktivnosti. Zaradi specifičnosti delovnega časa mobilnih oddelkov (24/7/365), ki opravijo največji delež teh nadzorov, se zagotavlja stalna prisotnost na terenu in s tem pokritost nadzora in odkrivanje kršitev v času, ko zavezanci ne pričakujejo nadzora. Tovrstni nadzor oziroma prisotnost pooblaščenih oseb na terenu ima pomemben preventivni učinek in vpliva na višjo raven prostovoljnega izpolnjevanja obveznosti.

Osnovni namen nadzora neprijavljenega dela ni kaznovanje in izrekanje glob, temveč prispevati k urejenosti področja, zlasti socialnih in delovnih pravic zaposlenih, varnosti in zdravja ter urejenosti trga (preprečevanje nelojalne konkurence) ter zaščiti pravic delavcev in potrošnikov.

TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE (TIRS)

TIRS je tudi v letu 2025 opravil razmeroma veliko število nadzorov na področju dela na črno, pri čemer so bile glavne aktivnosti usmerjene predvsem v preverjanje določitve dejavnosti v ustanovitvenem aktu oziroma ustreznosti registracije ter v preverjanje razpolaganja z ustreznimi dovoljenji registriranih subjektov. Preverjanje razpolaganja z listinami o izpolnjevanju zakonsko določenih pogojev prispeva k urejenosti trga, saj predstavlja ključen pogoj za zakonito in strokovno opravljanje posameznih dejavnosti. Hkrati je tudi v letu 2025 med nadzornimi organi potekalo dobro sodelovanje, predvsem z izmenjavo znanj in stališč ter v okviru skupnih akcij, kar predstavlja učinkovit pristop, ki ga je smiselno ohraniti tudi v prihodnje.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO (IRSD)

Pri svojem delu nameravajo še naprej ostati zvesti sodelovanju z drugimi nadzornimi organi na vseh tistih področjih, kjer bodo ugotovili, da to prinaša spodbudne rezultate. Posebno pozornost bodo namenjali tistim področjem, ki se skozi prijave, opravljanje nadzorov in ugotovljene kršitve kažejo kot najbolj tvegana področja za kršitve pravic večjega števila delavcev. O svojih ugotovitvah bodo obveščali zainteresirano javnost.

POLICIJA

Pri obravnavi kaznivih dejanj zaposlovanja na črno po 199. členu KZ-1 se v zadnjih letih modus izvršitve bistveno ne spreminja. Najpogosteje je ugotovljeno, da gre za delo tujih državljanov, ki nimajo ustreznih dovoljenj za delo ali za opravljanje dela, za katerega delodajalec delojemalca ne prijavi v ustrezno zdravstveno zavarovanje. Večinoma se to dogaja v storitvenih in proizvodnih dejavnostih.

V petletnem obdobju, po številu obravnavanih kaznivih dejanj in po številu oškodovancev, bistveno izstopa leto 2025, vendar je treba poudariti, da se povečanje ne nanaša na splošen porast problematike v državi, temveč na en obsežnejši obravnavan primer, ki je bil na policiji zaključen v letu 2025. Posledično je število obravnavanih kaznivih dejanj v letu 2025 nad 5 letnim povprečjem, ki znaša 51,6 kaznivih dejanj na leto.

V sklopu kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost, v katerega sodi kaznivo dejanje Zaposlovanje na črno, je še vedno najštevilčnejše kaznivo dejanje Kršitev temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1, čemur policija posveča povečane aktivnosti tako na sistemski, kot tudi na operativni ravni. V teh primerih gre predvsem za neizplačevanje plač oziroma neplačevanje pripadajočih davkov in prispevkov zaposlenim, kadar ti ne prejmejo plačila za opravljeno delo oziroma prejmejo izplačila v gotovini, v manjši meri pa za kršitve glede sklenitve oziroma nezakonitega prenehanja delovnega razmerja.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NOTRANJE ZADEVE (IRSNZ)

Ocenjujejo, da je stanje na področjih v pristojnosti IRSNZ dobro, kar kaže nizko število pravnomočnih odločb o prekrških ter vrsta zaznanih prekrškov.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO (IRSSoI)

Ugotavljajo, da je področje varstva predšolskih otrok regulirano in da starši, ki potrebujejo varstvo otrok, lahko pridobijo ustrezne informacije o zakonskih okvirih delovanja varstva otrok. Imajo možnost preverbe registrov izvajalcev za vzgojo in varstvo njihovega otroka.

Primeri nadzorov z ugotovljenimi kršitvami pa pokažejo, da se posamezniki zavestno odločajo o načinu varovanja otrok, ki nima ustrezne pravne podlage za delo. Ni bilo zaznati morebitne zavajajoče prakse staršem.

Nadzori v letu 2025 so pokazali, da se še vedno pojavljajo nelegalne oblike varstva otrok ob vedenju staršev. Inšpektorat v teh primerih deluje prepovedno, z javno objavo odločbe še dodatno ozavešča in opominja izvajalce in starše, zato je potrebno jasno opozorilo, da v teh primerih izbire varovanja otrok, nosijo tudi odgovornost za vzpostavljene tvegane situacije za otroke, ki so nedopustne.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠPORT (IRSSŠ)

Inšpektorat je v letu 2025 v skladu z dodeljenimi pooblastili izvajal nadzor nad izvajanjem predpisov na področju športa. Inšpektorat je v letu 2025 vodil 41 rednih in 36 izrednih inšpekcijskih nadzorov, kjer se je preverjalo izpolnjevanje z zakonom določenih posebnih pogojev za opravljanje strokovnega dela v športu, vendar po zakonodaji na področju športa, ne po ZPDZC-1.

Inšpektorat je pristojen za nadzor nad izvajanjem ZŠpo-1, ki v drugem odstavku 46. člena določa posebne pogoje, ki jih mora izpolnjevati strokovni delavec za opravljanje strokovnega dela v športu, in sicer lahko strokovno delo v športu opravlja strokovni delavec, ki ima ustrezno izobrazbo ali usposobljenost v skladu z ZŠpo-1 in je vpisan v razvid strokovno izobraženih in strokovno usposobljenih delavcev v športu. Zaradi neizpolnjevanja pogojev za opravljanje strokovnega dela v športu skladno z drugim odstavkom 46. člena ZŠpo-1 je Inšpektorat v letu 2025 izdal 45 upravnih odločb o prepovedi dela.

Inšpektorat v letu 2025 ni ugotovil sumov dela na črno in ni prejel nobene pobude v zvezi z delom na črno, ki bi jo bilo potrebno odstopiti v reševanje pristojnim organom. Prejete pobude v letu 2025 so se nanašale na izpolnjevanje posebnih pogojev za opravljanje strokovnega dela v športu v skladu z drugim odstavkom 46. člena ZŠpo-1. Inšpektorji prijave glede strokovnega dela v športu obravnavajo v skladu s Kriteriji za določitev prioritete dela IRSSŠ v okviru prve prioritete.

Glede na ugotovitve izvedenih nadzorov v letu 2025 v letu 2026 načrtujejo izvedbo 45 rednih nadzorov športnih društev in strokovnega dela v športu, prav tako pa pričakujejo, da se bo največ prejetih prijav nanašalo na strokovno delo v športu.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR (IRSNVP)

IRSNVP v sedanjih predpisih, po katerih opravlja nadzor, nima določb, ki bi bile neposredno povezane s preprečevanjem dela in zaposlovanja na črno, vendar pa izvaja posredno kontrolo dela preko preverjanja pogodb med udeleženci pri graditvi, pooblastil izvajalcev, vodij del, nadzornikov in drugih pooblaščenih inženirjev, v okviru rednih in izrednih pregledov gradbišč, ki jih opravljajo gradbeni inšpektorji. Prav tako v okviru geodetske inšpekcije izvaja nadzor nad geodetskimi gospodarskimi subjekti in preverja, ali geodetska podjetja in v njih zaposleni posamezniki izpolnjujejo pogoje za opravljanje geodetske inženirske dejavnosti.

ZDRAVSTEVNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE (ZIRS)

S področnimi predpisi, ki urejajo posebne pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma nalog, se delo na črno v smislu preprečevanja neplačevanja davčnih obveznosti preprečuje posredno, saj so zahteve področne zakonodaje iz pristojnosti ZIRS, usmerjene predvsem v zagotavljanje varnosti oziroma zdravja ljudi.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO (IRSI)

Inšpekcija za cestni promet IRSI sicer ni pristojna za nadzor zaposlovanja na črno (zgolj delo na črno), zato je na področju nadzora v skladu z ZPDZC-1, omejena. Kljub temu pa v povezavi s tem izvaja nadzore na sedežih prevoznih podjetij v skladu z Zakonom o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (Uradni list RS, št. 45/16 – uradno prečiščeno besedilo, 62/16 – popr., 92/20 – ZPrCP-E, 153/22 in 32/25) in Zakonom o prevozi v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19, 94/21, 54/22 – ZUJPP, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10, 23/24 in 21/25) ter nadzore prevozov blaga in potnikov v mednarodnem cestnem prometu neposredno na terenu, kjer pa je zaradi specifičnosti mobilne dejavnosti dokazovanje dela na črno oteženo.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO (IRSKGLR)

Tudi v prihodnje je potrebno vzpodbujati sodelovanje med inšpekcijami. Akcije nadzora v gozdovih je zelo težko načrtovati zaradi vremena, kadrovske podhranjenosti inšpekcijskih služb in zelo težke detekcije opravljanja dejavnosti. Delo na črno se odvija predvsem popoldan in ob koncih tedna, ko večina inšpekcijskih služb na terenu ni prisotna.

Ob prijavah je včasih težko uskladiti skupne akcije zaradi kadrovske podhranjenosti in vnaprej načrtovanih aktivnosti posameznih organov. Sodelovanje med organi je včasih težko načrtovati tudi zaradi vremensko pogojenih nadzorov in velike obremenjenosti posameznih organov (FURS, Policija).

Inšpektorat ocenjuje sodelovanje med nadzornimi organi kot zelo dobro in učinkovito. Uspešno sodelovanje in prenose dobrih praks ter izmenjavo informacij pa pričakujejo tudi v prihodnje.

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE IN ENERGIJO (IRSOE)

Skupne koordinirane akcije, v katerih sodeluje več pristojnih organov s ciljem večje učinkovitosti pri ugotavljanju in ukrepanju, so po mnenju IRSOE ustrezno orodje pri preprečevanju dela in zaposlovanja na črno. V skupne koordinirane akcije nadzora sta s strani IRSOE vključeni Inšpekcija za okolje na

področju nezakonitega zbiranja in predelave odpadkov ter Inšpekcija za javni potniški promet na področju nadzora nad prevozi potnikov z osebnimi vozili (avtotaksi prevozi in druge oblike prevozov potnikov).

PRIPOROČILA

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti naj z namenom reševanja odprtih vprašanj, novih praks pri uporabi in izvajanju ZPDZC-1 in zagotavljanja enotnih strokovnih stališč za področje neprijavljenega dela v širšem smislu definicije, tudi v povezavi z delom tujcev in čezmejnega izvajanja storitev, še naprej organizira posvete oziroma sestanke ključnih nadzornih organov za navedeno problematiko po ZPDZC-1.
- Predlaga se povečanje števila sestankov regijskih koordinacij inšpekcij poleg Inšpekcijskega sveta, kjer bi se dodatno preučil pomen skupnih akcij posameznih inšpekcij.
- Priporoča se sodelovanje nadzornih organov pri pripravi in spremembah predpisov, ki neposredno vplivajo na področje dela in zaposlovanja na črno.
- Priporoča se, da se medsebojni povezljivosti in izmenjavi informacij ter podatkov različnih nadzornih organov namenja več pozornost tako z vsebinskega kot tudi finančnega vidika.
- Iz vidika preventivnega ukrepanja je smiselno nadaljevati obveščanje javnosti o aktivnostih nadzornih organov in o aktualni problematiki, na primer prek spletnih strani, medijev in drugih komunikacijskih kanalov. Potrebno je preventivo ozaveščanje ter poudarjanje odgovornosti pri zavestnih kršitvah (kampanje, ozaveščanje v šolah ipd.).
- Glede na vedno bolj kompleksne pobude in zahtevnejše inšpekcijske postopke se ocenjuje, da je treba okrepiti število inšpektorjev in drugih strokovnih delavcev v nekaterih nadzornih organih po ZPDZC-1. Hkrati se opozarja na predvideno večje število upokojitev zaposlenih v nadzornih organih v naslednjih letih.
- Predlaga se, da se inšpekcijske službe v čim večji meri udeležujejo skupnih poostrenih nadzorov s Policijo, hkrati pa se preuči možnost, da se na področju dela tujcev zagotovi dosegljivost pristojne inšpekcije 24/7.

PRILOGA

Na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B, 78/23 – ZOOR in 14/26 - ZINUNPS) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22, 57/25 – ZF in 555/26) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Poročilom Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2025.

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za okolje in energijo,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Tržni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za naravne vire in prostor,
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo,
- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije,

- Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za šport,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Generalna policijska uprava,
- Obalna sindikalna organizacija - KS 90,
- Obrtna zbornica Slovenije.